

U Kyjeva

V letních měsících 1943, v době, kdy se tvořila v Novochopersku 1. čs. samostatná brigáda, sváděla Sovětská armáda úporné boje s fašistickým protivníkem na Kurském výběžku. Hitlerovský hlavní štáb toužil po odvetě za zdrcující porážku u Stalingradu soustředil u Kurska dvě mohutné úderné skupiny, které měly sevřít do ocelových kleští vojska Středního a Voroněžského frontu, zničit je a rozvrátit střed linie sovětských vojsk. Hitler a jeho generalita stále ještě doufali, že je v jejich silách srazit národy SSSR na kolena, tak jako toho dosáhli u většiny ostatních národů Evropy. Po porážkách u Moskvě a Stalingradu mohli v polovině roku 1943 pomýšlet na odvetu jen proto, že spojenci SSSR odkládali vytvoření druhé fronty na západě.

Rozdrcení orelského a bělgorodsko-charkovského úderného uskupení fašistických armád však odhalilo v plné nahotě nereálnost a dobrodružnost fašistické vojenské strategie. Za zničené elitní sbory a divize již neměli hitlerovci plnohodnotnou náhradu. Pod úderý sovětských vojsk se začala jejich fronta na levobřežní Ukrajině hroutit.

Sovětská armáda dokázala s využitím předností socialistického společenského zřízení přivodit sama rozhodující obrát ve válce. Strategická iniciativa přešla definitivně do jejich rukou. Fronta se den ode dne vzdalovala od Novochoperska. V letním a podzimním tažení Sovětské armády pronikla vojska Středního, Voroněžského, Stepního a Jihozápadního frontu k Dněpru na jeho středním toku a z chodu vytvořila

na jeho západním břehu několik předmostí.

Mohutný tok Dněpru, široký v některých místech až 3,5 km, s vyšším západním břehem byl pro útočící sovětská vojska obtížnou přirozenou překážkou. Německé velení doufalo, že na linii Kerčského poloostrova, řeky Moločné, středního toku Dněpru a řeky Sož se jim podaří útok sovětských vojsk zastavit. Nacistická propaganda šířila do světa zprávy o tomto tzv. „výchozím valu“, na němž měla Sovětská armáda vykrváčet a který měl poskytnout Třetí říši potřebný čas, aby zmožňovala další lidské a materiálové rezervy, které by jí umožnily znovu přejít na východní frontě do ofenzivy.

Za této situace byla úspěšně dokončena bojová příprava 1. čs. samostatné brigády v Novochopersku a sovětské velení rozhodlo rozkazem z 22. září, že brigáda odejde na frontu. V devíti esalonech se přepravovala brigáda postupně od 30. září z Novochoperska do železniční stanice Priluki ležící 150 km východně od Kyjeva. Až do 12. října probíhal přesun bez větších nesnází, i když zvýšená aktivita nepřátelského letectva svědčila o přibližování se fronty. Téhož dne ve večerních hodinách však postihl tragický osud čtvrtý esalon č. 18605, soupravu v níž se přepravoval 1. dělostřelecký oddíl. Několik set metrů před Jachnovščinou na trati Něžin—Priluki byl napaden německými letadly. Obsluhy velkorážních protiletadlových kulometů svedly s nepřítelem v rozmezí několika okamžiků nelítostný boj a podařilo se jim částečně ochránit jim svěřený oddíl.

Přesto však ešalon byl postižen bombardováním velmi těžce. Ztráty na mrtvých 1. dělostřeleckého oddílu činily 50 mužů, u roty VKPL 4 muži (z toho jeden sovětský voják). Stejněho počtu dosahovali i ranění. Tak se předčasně skončila bojová cesta těchto hrdinů, kteří s nadšením vzhlíželi k blížícímu se Kyjevu, za jehož svobodu byli připraveni položit své životy. Z Priluk se brigáda přesouvala již pěšími pochody přímo na západ k Dněpru do přední frontové linie.

V té době již vojska Voroněžského frontu zahájila boje za osvobození Kyjeva. Od 12. října se opakovaně pokusila vojska 40., 27., 47. a 3. gardové tankové armády obchvátit Kyjev z jihozápadu. Nepřítel však úder sovětských vojsk jižně od Kyjeva očekával, vybudoval na ohroženém směru odolnou a hluboce členěnou obranu. Útoky sovětských vojsk jižně Kyjeva proto nedosáhly stanovených cílů.

Sovětské velení však začalo od 24. října připravovat jeden ze svých mistrovských manévru a operaci, jejímž cílem bylo překvapit protivníka a zasadit mu zdrcující úder tam, kde jej neočekával. Hlavní stan Sovětské armády vydal příkaz soustředit síly Voroněžského frontu (od 20. října přejmenovaného na 1. Ukrajinský front) na pravé křídlo frontu a úderem severně od Kyjeva zničit kyjevské uskupení fašistických vojsk a osvobodit Kyjev.

Úspěch manévru spočíval v jeho utajení před nepřitelem. Přesuny vojsk, jejichž jádro tvořila 3. gardová tanková armáda generála Rybalka, se uskutečňovaly jen v noci při nejpečlivějším dodržování všech prostředků utajení. K oklamání nepřítelů o směru hlavního úderu frontu, byly na jeho levém křídle v masovém rozsahu použity makety tanků. Hlavní stan Sovětské armády uložil velitelství frontu ukončit přeskupení vojsk do 1. až 2. listopadu a útok pravého křídla frontu zahájit ve dnech 3. až 4. listopadu.

1. čs. samostatná brigáda, která se v polovině října soustředila v prostoru Nový Bykov 50 km západně od Priluk dostala příkaz k přesunu do Svaromě na východním břehu Dněpru, asi 20 km severně Kyjeva. V několika usilovných denních pochodech se přesunovaly jednotky brigády fašisty zpusťšenou ukrajinskou zemí, již v bezprostředním přifrontovém pásmu. U Svaromě vybudovala Sovětská armáda jeden z přechodů na západní břeh Dněpru. Tudy proudila v druhé polovině října masa vojsk, zbraní a vojenského materiálu, čehož bylo všeho třeba k připravenému útoku. V noci z 22. na 23. října překročily válečný most u Svaromě i jednotky

1. čs. samostatné brigády. Konečně byly na toužebně očekávané pravobřežní Ukrajině, již mnohem blíže k domovu, než tomu bylo ještě před několika měsíci. Čekal je však čestný úkol — po boku Sovětské armády osvobodit staroslavný Kyjev.

Brigáda se nacházela na ljužetském předmostí. Nevelký trojúhelník již svobodné ukrajinské země severně Kyjeva. Jeho dvě strany, ne delší než 15 km, tvořil soutok řeky Irpeň s Dněprem, jeho třetí strana procházela lesy severně Kyjeva na čáře Vyšgorod—Moščun. Předmostí mělo rovinatý charakter a z větší části bylo pokryto lesním porostem. Skýtalo vhodné prostředí pro utajené soustředění útočného uskupení vojsk a útoku tankového svazu.

Hlavní úder z ljužetského předmostí vedla 38. armáda, jejímž velitelem byl generál K. S. Moskalenko. 38. armáda měla v době útoku čtyři střelecké sbory (21., 23., 50., 51.). Podřízena jí byla 1. čs. samostatná brigáda, 5. gardový tankový sbor a 7. dělostřelecký průlomový sbor. Úkolem armády bylo prolomit frontu na čáře Moščun—Vyšgorod a útočit ve směru Svjatošino, Vasilkov. Po prolomení hlavního pásma nepřátelské obrany měla 38. armáda zabezpečit zasažení do bojů 3. gardové tankové armády a 1. gardového jezdeckého sboru. Dále bylo 38. armádě uloženo obejít Kyjev ze západu, osvobodit jej a do sklonku 5. listopadu dosáhnout linie Vasilkov, Tripolje.

Velitel 38. armády se rozhodl vést hlavní úder vnitřními křídly 51. a 50. střeleckého sboru v prvním sledu za podpory 5. gardového tankového sboru ve směru na Svjatošino. Ve druhém sledu armády měly útočit 21. a 23. střelecký sbor. Členění bojové sestavy armády do dvou sledů mělo zabezpečit odrazení předpokládaných protiúderů nepřítelů a narůstání úderné síly útočících vojsk v hloubce nepřátelské obrany.

Průlom nepřátelské obrany plánoval štáb armády na úzkém 6 km úseku fronty s cílem dosáhnout na směru hlavního úderu vysoké koncentrace dělostřelectva. Některé slabé stránky tohoto řešení, které spočívaly v možnosti nepřítelů přehradit dělostřeleckou palbou úzké hrdlo průlomu bylo možno pominout vzhledem k předpokládanému rychlému tempu rozvíjení útoku. 1. čs. brigáda měla bojovat na směru hlavního úderu armády v sestavě 51. střeleckého sboru, jejímž velitelem byl generál Avdějenko. První den operace měla postupovat ve druhém sledu sboru, v průběhu druhého dne přejít do prvního sledu.

V prostoru soustředění na ljužetském předmostí pokračoval výcvik brigády. Ně-

kolik stovek metrů od zemljanek našich jednotek procházela přední linie fronty. Štáb organizoval součinnost se sousedními sovětskými jednotkami, průzkum nepřátelské obrany a rekognoskaci cest na ose předpokládaného postupu. První šarvátky s nepřítelem svedli naši ostřelovači a průzkumníci.

Předmostí se den ode dne plnilo novými útvary. Ve skrytu lesního porostu, pečlivě maskované, byly v plné pohotovosti tankové útvary generálporučíka Rybalka, na mýtinách a lesních pasekách připravovali své palébná postavení dělostřelci.

Zahájení útoku se čekalo den ode dne, každý voják znal heslo: „Osvobodíme Kyjev k 26. výročí Velikého října“.

Komunistická organizace brigády stmelovala její řady a dále upevňovala ve spolupráci s osvětovým aparátem a veliteli bojového ducha jednotky. Na besedy přišli hrdinové Sovětské armády, kteří jako první překročili Dněpr. Pevně si slíbili s vojáky naší brigády, že bok po boku budou neúprosně bít nepřítel a společně osvobodí nejen Kyjev, ale i Prahu.

V osm hodin ráno 3. listopadu se lesy ljužetského předmostí zachvěly pod úderem dělostřelecké palby. Na směru hlavního úderu 38. armády dosáhla hustota dělostřelectva na kilometr fronty počtu 380 hlavních. V pásmu 51. dělostřeleckého sboru v průměru 344 hlavních, v pásmu střeleckého sboru 416 hlavních na kilometr fronty. Dělostřelecké přípravy a podpory útoku se účastnili i čs. dělostřelci 1. děl. oddílu. Umlčeli jednu kanónovou a jednu minometnou baterii nepřítel.

Velká vlastenecká válka dosud nepoznala tak mohutné soustředění dělostřelectva pro přípravu útoku. Přední okraj nepřátelské obrany byl smeten a jednotky 51. a 50. střeleckého sboru, jemuž velel S. S. Martirosjan úspěšně pronikaly do hloubky hlavního pásma obrany nepřítel. Sovětskému velení se podařilo překvapit protivníka, který nečekal tak těžký úder z ljužetského předmostí. Jak však sovětské velení předpokládalo, fašisté bránili úporně každý metr půdy. V druhé polovině dne zjistil letecký průzkum přesuny záloh nepřítel ke Kyjevu z jihu.

Koncem prvního dne útoku prolomila vojska 38. armády obranu nepřítel v šíři 10 km a do hloubky 5 až 7 km. Nepodařilo se však prolomit taktickou hloubku německé obrany v celém útočném pásmu 50. a 51. střeleckého sboru. Fašisté úporně bránili prostor Vyšgorodu a Moščunu a podnikali z těchto směrů protiútoky do boků úderného uskupení obou střeleckých sborů.

V noci na 4. listopad zasadil velitel 38. armády do boje 23. střelecký sbor s úkolem útočit vpravo od 50. střeleckého sboru, podél východního břehu řeky Irpeň. K ránu 4. listopadu vstoupila do boje na rozkaz velitele frontu i 3. gardová tanková armáda s úkolem rozvíjet úspěch 38. armády ve směru na Vasilkov.

4. listopadu pokračovaly celý den úporné boje na okrajích lesů severně Kyjeva, v prostoru dětského sanatoria a kyjevského předměstí Priorka. Vojska 38. armády a 3. gardové tankové armády postoupila za tento den jen o 2–3 km.

1. čs. samostatná brigáda podřízená veliteli 51. střeleckého sboru se ve dnech 3. až 4. listopadu přesunovala jako záloha sboru jižním směrem, blíže ke Kyjevu. V noci na 5. listopad účastnili se průzkumníci 1. a 2. praporu spolu se sovětskými jednotkami odražení protiútoky nepřítel v prostoru dětského sanatoria. Zničili dva německé tanky a získali zajatce, byly však i první ztráty na naší straně.

V noci na 5. listopad pokračoval útok 38. a 3. gardové tankové armády prudkou ztečí po krátké dělostřelecké přípravě. Tanky generála Rybalka s rozsvícenými reflektory a za ječení sirén prorazily obranu zmateného nepřítel, jedním mohutným skokem obešly Kyjev ze západu, přetály důležitou komunikaci na Žitomír a rychlým tempem pronikaly dále na jih. Situace Němců v Kyjevě se stala neudržitelná. Již v ranních hodinách 5. listopadu hlásil průzkum, že Němci Kyjev opouštějí.

Německé útvary, které se stáhly na vnitřní městské obranné pásmo, se však i nadále úporně bránily. Bylo zřejmé, že německé velení chce získat čas potřebný k vyvedení jednotek z hroziícího obklíčení a v duchu své taktiky spálené země i ke zničení města. Zabránit nepříteli v těchto úmyslech mohl jenom rozhodný a rychlý útok vojsk 38. armády.

Ráno dne 5. listopadu obdržel velitel brigády rozkaz velitele 51. střeleckého sboru k útoku. Brigádě bylo uloženo útočit na pravém křídle sboru mezi 240. a 163. střeleckou divizí ve směru na předměstí Syrec a Soloměnku. Až do předměstí Syrec se přimykalo pásmo brigády ze západu k okrajovým čtvrtím Kyjeva, dále pak se lomilo na jihovýchod a procházelo samotným městem. Jeho šířka byla 2 km. Úkol prvního dne měl pět postupných cílů, vzdálenost z východiště útoku k pátému postupnému cíli byla 10 km.

Velitel brigády plukovník L. Svoboda rozhodl soustředit hlavní síly na pravém křídle, kde byly příznivější předpoklady pro obcházení a vymanévrování obrany

nepřítele. Sestava brigády: 1. polní prapor a tankový prapor vpravo, 2. polní prapor vlevo. Zálohu velitele brigády tvořila kombinovaná rota, s četou těžkých kulometů, baterie protitankových kanónů a jezdecká hlídka.

Krátce před polednem 5. listopadu brigáda dorazila do východiště útoku na okrajích lesního masivu severně Kyjeva. Před levým sousedem brigády, 240. střeleckou divizí, ve vzdálenosti několika set metrů, objevovaly se střechy kyjevského předměstí Priorka. Před brigádou byl mírně zvlněný terén luk a polí. Ve 12 hodin 30 minut vyrazily jednotky do útoku. Levý soused brigády, 240. střelecká divize, narazila na tuhý odpor hitlerovců z Priorky a její postup se zpomalil. V útočném pásmu brigády byl odpor nepřítele slabší, jenom postup 2. praporu na levém křídle byl zpomalen rušivými palbami z Priorky.

Ve 13.20 hodin postoupil 1. prapor podporovaný tankovým praporem téměř o 3,5 km. Jeho rychlý postup nezastavil ani bráněný a zaminovaný protitankový příkop. Zatím co ženisté za pomoci samopalníků poručíka Sochora budovali průchody pro tanky a doprovodné zbraně, pronikal již 1. prapor k osadě Nabljudatělnaja Vyška. Němci se rozhodli osadu bránit. Jejich odpor byl zlomen rozhodným útokem 1. a 3. roty 1. praporu a tankového praporu, který pronikl do týlu nepřítele. Ve 14.15 hod. dosáhl 1. prapor třetího postupného cíle a postoupil z východiště útoku 4,5 km.

Odpor nepřítele však sílil, brigáda se stále úžeji přimykala ke Kyjevu. Do jeho zdí měla vstoupit po žitomířské dálnici. Bránou města byl most, po kterém dálnice překlenula železniční trať. Na svazích v okolí mostu a v osadách přilehlých k žitomířské dálnici vybudovali Němci obranu opřenou o palebné sruby, palebná postavení tanků a protitankových děl. Jednotkám brigády se podařilo zdolat nepřátelský odpor dovednou součinností pěších rot 1. praporu, samopalníků tankového praporu, tankistů a průzkumníků. Zatím co 1. rota poutala nepřítele čelní palbou, pronikla průzkumná četa 1. praporu a četa samopalníků podporučíka Petruse obchvatem z boků do nepřátelské obrany jižně žitomířské dálnice. Zničením odporů v okolí mostu a jeho obsazením dříve než se Němcům podařilo vyhodit jej do povětří otevřel se průchod pro rotu středních tanků do ulic města. Útočné pásmo brigády se lomilo k jihovýchodu ve směru na Hlavní nádraží, předměstí Soloměnku a k břehům Dněpu jižně Kyjeva.

V době, kdy tankisté a 1. prapor začali očisťovat od nepřítele městské bloky ko-

lem žitomířské dálnice, vedl 2. prapor na levém křídle brigády úporné boje a přístup k předměstí Syrec. Jeho postup, stejně jako postup levého souseda 240. střelecké divize byl zdržován silnými odpory a méně schůdným terénem. Jenom v prostoru Syrece vyvracel 2. prapor devět palebných srubů. V 16.30 hodin požádal velitel 2. praporu velitele brigády o pomoc tanků. Plukovník Svoboda nařídil rotě lehkých tanků podporučíka Tesafíka, aby využila úspěchu 1. praporu a útokem do týlu nepřítele v prostoru předměstí Syrec podpořila postup 2. praporu. K obchvácení nepřítele v Syrci se připojila i praporená záloha, jejímž velitelem byl podporučík Vojtěch Černý. Když do boků nepřítele v Syrci začaly pronikat i jednotky sovětské 240. střelecké divize, nepřítel ustoupil. Vyvrácení odporů v Syrci urychlilo další postup 2. praporu na levém křídle brigády do nitra Kyjeva.

Na žitomířské třídě mezitím již 1. prapor a rota středních tanků vedly boj dům od domu. Úspěch slavila součinnost tankistů s pěšáky a samopalníky. Při zdolávání odporů v závodu „Bolševik“ pomohly našim vojákům svými znalostmi situace nepřítele dvě pomocnice ukrajinských partyzánů Lida Uvarenková a Olga Kučerová.

K pátému postupnému cíli na výšinách jižně pěchotního učiliště začaly pronikat jednotky 1. praporu kolem 17.00 hodin. V součinnosti s tankovou jednotkou 163. střelecké divize obsadila 1. rota 1. praporu v 17.45 hodin výšinu 166,4 u pěchotního učiliště a tak jako první jednotka brigády splnila úkol dne.

K témuž cíli se však postupně probíjely i ostatní jednotky brigády. Na levém křídle vyvrátili tankisté a samopalníci odpor nepřítele v objektu Kinofabriky a pronikli až do středu města. V těchto bojích prokázal vynikající taktické schopnosti velitel roty lehkých tanků podporučík Tesafík, který spolu s četou samopalníků rotového Šumanského pronikl do týlu nepřítele v Kinofabrice a přinutil jej k ústupu. Rota lehkých tanků a Sochorovi samopalníci po vyhnání nepřítele z Kinofabriky směle postoupili do středu města, dobyli kyjevské osobní nádraží a splnili i na levém křídle brigády úkol dne.

Během 5. listopadu dostala Kyjevská útočná operace prudký spád. Úspěch měl útok 38. armády, její divize spolu s 1. čs. brigádou pronikly do středu města a úderní klín 3. gardové tankové armády se blížil nezdolitelně k Vasilkovu. Německá armáda při chvatném ústupu ničila město. V této situaci obdržel velitel brigády od generála Moskalenka rozkaz vyrazit ještě

v noci k dalšímu útoku a dosáhnout Dněpru v předměstí Stalinka. Ve 2.00 hodiny 6. listopadu pokračoval útok roty lehkých a středních tanků podporovaných samopalníků a ženisty v udaném směru. V 6.50 hodin dosáhly naše jednotky břehu Dněpru a splnily uložený úkol. Při rozednění byl již boj o Kyjev rozhodnut, ukrajinské hlavní město bylo opět svobodné. Obyvatelstvo Kyjeva vítalo s otevřenou náručí hrdiny Sovětské armády a 1. čs. brigády.

Osvobozením Kyjeva útok 1. Urajinského frontu nekončil, pokračoval až do 12. listopadu a jeho výsledkem bylo vytvoření předmostí strategického významu na pravém břehu Dněpru o šíři 230 km a hloubce 150 km. Sovětská armáda osvobodila další významná místa Ukrajiny — Žitomír, Fastov, Tripole. Přírodní překážka, kterou měl představovat pro Sovětskou armádu střední tok Dněpru, neodolala a zhroutil se i celá koncepce „výhodního valu“. Sovětská armáda si otevřela cestu k osvobození dosud okupovaných území Ukrajiny, do Polska a na Karpaty. Mezi německé skupiny armád „Süd“ a „Mitte“ vnikl hluboký klín sovětských vojsk, který přefal důležité rokádní komunikace hitlerovců a stal se východištěm dalších útočných a obkličovacích operací Sovětské armády na jižní Ukrajině.

Je ctí vojáků čs. jednotky v SSSR, že jim bylo umožněno bojovat po boku sovětských vojsk za osvobození Kyjeva. O důvěře sovětského velení v bojové mistrovství naší jednotky svědčí, že byla nasazena spolu s 240. a 163. střeleckou divizí na směr hlavního úderu 38. armády. 1. čs. brigáda důvěru nezklamala. V úspěchu, kterého dosáhla, se zračily vysoké morální kvality příslušníků brigády a jejich bojového mistrovství. Výnosem nejvyššího sovětu SSSR byl vyznamenán velitel brigády plukovník Svoboda Suvorovovým řádem II. stupně. Titul Hrdiny Sovětského svazu, byl udělen veliteli roty samopalníků tankového praporu Antonínu Sochorovi a veliteli roty lehkých tanků Richardu Tesaříkovi. Leninovým řádem byl vyznamenán velitel čtyř samopalníků Sergej Petras a náčelník štábu tankového praporu Vladimír Janko. Sovětská vláda vyznamenala 42 důstojníků, 4 rotmistry, 64 poddůstojníků a 29 vojáků sovětskými řády a medailemi.

President republiky vyznamenal Československým válečným křížem 1939 „in memoriam“ 41 příslušníků brigády, kteří v boji o Kyjev padli. Rovněž dalších 295 příslušníků brigády bylo vyznamenáno čs. válečným křížem.

Zároveň udělil president republiky válečná vyznamenání generálům, důstojníkům a seržantům Sovětské armády, kteří se zasloužili o bojové úspěchy čs. brigády.

Vítězství Sovětské armády v kyjevské operaci bylo výsledkem její narůstající převahy nad fašistickými vojsky. Morální převaha sovětských vojsk vyplývající z osvoboditelského charakteru jejich bojů nalezla vyjádření v hrdinství jednotlivců i celých jednotek při zdolávání hluboce členěné obrany nepřitele a v rozhodném způsobu vedení bojů, při stanovení cíle, osvobodit Kyjev k výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Příkladem bojové odvahy, statečnosti a houževnatosti v překonávání odporu hitlerovců i terénních překážek byli jak v jednotkách Sovětské armády, tak i v 1. čs. brigádě komunisté.

V kyjevské útočné operaci se plně projevila převaha sovětského vojenského umění a jeho další tvůrčí rozvoj. Sovětské velení dokázalo utajit přípravy k operaci a uvést fašistické velení v omyl z hlediska směrů hlavního úderu sovětských vojsk. Velitelství frontu zabezpečilo v přípravném období rozsáhlé přesuny vojsk, spojené s vyvedením celých svazů z přední frontové linie a jejich přemístění podél fronty na vzdálenost 150 i více kilometrů, včetně překročení dvou velkých vodních toků (řek Desny a Dněpru).

Velitel Voroněžského frontu zabezpečil úspěch průlomu taktické hloubky nepřátelské obrany vysokou koncentrací sil na směru hlavního úderu (z hlediska dosaďadního průběhu Velké vlastenecké války bylo pozoruhodné především soustředění sil dělostřelectva). O rozvíjení úspěchu v hloubce nepřátelské obrany rozhodl dovedný manévř svazu tankových vojsk. Samotné boje o město se vyznačovaly vysokou manévřovostí, pronikáním do týlu a boků nepřátelské sestavy, dovednou součinností jednotlivých druhů vojsk a schopností velitelů a štábů vést samostatně a iniciativně boj.